

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 41/9731

**Fontanai turi
naują
prižiūrėtoją**

2 psl.

**Anykščiuose –
akordeonistų
festivalis**

2 psl.

**Šovenių kaime
prisimintos
gegužinės
pamaldos**

3 psl.

Ar triukšmaujantys vaikai jus erzina?

Lukas PAKELTIS, verslininkas, rajono savivaldybės Tarybos narys:

„Mano, kaip trijų vaikų tėvo, klausia labai išlavinta, įpratau prie triukšmo.“

3 psl.

šiuipynys

Konkursas. Anykščių rajono savivaldybė paskelbė konkursą užimti Anykščių turizmo ir verslo informacijos centro direktoriaus pareigas. Kandidatų dokumentų laukiama iki birželio 8 dienos. Šiuo metu įstaigai laikinai vadovauja Anykščių menų inkubatoriaus-menų studijos direktorė Daiva Perevičienė.

Dokumentai. Anykščių rajono meras Kęstutis Tubis informavo Anykščių rajono tarybos narius, kad paprašęs savivaldybės informatikų savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai bei Centralizuotam vidaus audito skyriui suteikti priėjimą prie visų savivaldybės dokumentų.

Jaunimas. Gegužės 31 dieną vyks jaunimo atstovų rinkimai į Anykščių rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybą. Dalyvauti rinkimuose yra apsisprendę septyni kandidatai.

Vedėjas. Valstybinės maisto ir veterinarijos (VMVT) Utenos departamento Anykščių skyrius jau kuris laikas neturi vedėjo, tačiau skelbti konkurso užimti šioms pareigoms neplanuojama. „Šiuo metu skelbti konkurso Anykščių skyriaus vedėjo pareigoms užimti neplanuojama, kadangi vadovo funkcijas pavesta vykdyti VMVT Utenos departamento direktoriui“, – „Anykštą“ informavo VMVT Viešųjų ryšių skyrius. Priminsime, kad VMVT Utenos departamento Anykščių skyriaus vedėjo pareigos liko neužimtos po to, kai jas į darbą savivaldybėje iškeitė Dainius Žiogelis. Po to skyriui kurį laiką laikinai vadovavo dabar Anykščių seniūnijos seniūno pavaduotojo pareigas einanti Audronė Zdanevičienė.

Muziejaus direktorių stojo ginti šalies profesūra

Sigita PIVORIENĖ
sigita.p@anyksta.lt

31 metus A. Baranauskas ir A. Vienuolio-Žukauskas memorialinio muziejaus direktoriumi dirbusio Antano Verbicko kadencija ateinantiems penkeriems metams Anykščių rajono savivaldybės mero K. Tubio sprendimu pratęsta nebuvo. Dėl to į merą raštu kreipėsi Lietuvos kultūros žmonės.

A. Baranauskas ir A. Vienuolio-Žukauskas memorialinio muziejaus direktoriaus Antano Verbicko dienos šiame darbe suskaičiuotos. Gegužės pradžioje vykusiam Anykščių rajono savivaldybės tarybos posėdyje buvo nuspręsta direktoriaus kadencijos nebepratęsti, o skelbti konkursą direktoriui priimti.

Trisdešimt vienerius metus Anykščių muziejams vadovaujantį A. Verbicką stojo ginti žymūs šalies kultūros veikėjai. Dėl A. Verbicko atleidimo iš darbo į rajono merą Kęstutį Tubį kreipėsi žymūs Lietuvos kultūrininkai, o situacija susidomėjo ir šalies žiniasklaida.

4 psl.

Rajone deklaruoti keturi sovietinės propagandos ženklai

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Apie tai, kad bus keičiamas Salomėjos Nėries gatvės pavadinimas, rajono valdžia prakalbėjo dar pernai.

Anykščių rajono savivaldybė deklaravo keturis rajone esančius sovietinę ideologiją propaguojančius objektus – paminklinį akmenį ir trijų gatvių pavadinimus.

Gegužės 25 dieną vykusio Anykščių rajono tarybos posėdžio pabaigoje Anykščių rajono mero Kęstučio Tubio patarėjas Laimas Fergizas priminė, kad Seimas 2022 metų gruodį priėmė Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymą.

5 psl.

Fontanai turi naują prižiūrėtoją

Anykščiuose, Šventosios upėje įrengtus fontanus iki šių metų pabaigos prižiūrės UAB „Anykščių vandenys“. Su šia bendrove savivaldybė pasirašė 11 tūkst. 500 Eur vertės sutartį.

Sutartyje, kurią parengė savivaldybės Žemės ūkio skyriaus specialistai, numatyta, kad „Anykščių vandenys“ turės fontanus Šventosios upėje sumontuoti ir užtikrinti jų veiklą šiltuoju metu pagal fontanų veiklos grafiką.

Grafike nurodyta, kad fontanai Šventosios upėje pradėjo veikti balandžio 29 dieną. Jie įjungiami tris dienas per savaitę: penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

Balandžio – liepos mėnesiais fontanai penktadieniais įjungiami nuo 15 iki 23 val., šeštadieniais ir sekmadieniais – nuo 9 iki 23 val.

Rugpjūčio – spalio mėnesiais fontanai bus išjungiami viena valanda anksčiau.

Prieššventinėmis dienomis fontanai veiks penktadienio grafiku, o šventinėmis dienomis – sekmadienio grafiku.

Sutartyje numatyta, kad fontanai veiks iki spalio 15 dienos.

Pasibaigus fontanų veiklos sezonui, „Anykščių vandenys“ fontanus išgabens į saugojimo vietą.

Beje, „Anykščių vandenys“ turės ne tik valyti fontanų filtrus nuo apnašų, bet ir pasirūpinti fontanų čirukšlių ir jų apšvietimo nustatymu. Fontanų veiklos režimas bus keičiamas pagal savivaldybės administracijos darbuotojų nurodymus.

Priminsime, kad pernai vasarą Anykščių rajono savivaldybė už 65 tūkst. Eur Šventosios upėje įrengė plaukiojančius fontanus. Darbus atliko UAB „Poolservice LT“. Daugelį metų

upėje įrengtus fontanus kartu su užtvanka prižiūrėjo UAB „Kurklių karjeras“, tačiau įrengtus naujuosius fontanus pradėta ieškoti naujų prižiūrėtojų.

Savivaldybė buvo linkusi fontanų priežiūrą perduoti kitai įmonei – norėjo, kad to imtųsi UAB „Anykščių komunalinis ūkis“, tačiau vėliau pasirinkti „Anykščių vandenys“.

Beje, pernai už fontanų išmontavimą iš Šventosios upės savivaldybė UAB „Poolservice LT“ sumokėjo beveik 2 tūkst. Eur. Taip nutiko dėl to, kad naujai įrengti fontanai dar neturėjo nuolatinio prižiūrėtojo.

spektras

Kompensacijos. Vyriausybė svarstys Energetikos ministerijos siūlymą nuo liepos pratęsti valstybės kompensacijas už gamtines dujas buitiniams vartotojams, tačiau jos bus mažesnės nei šiuo metu, o dujų kaina taip pat mažės keliais centais. Pasak Energetikos ministerijos, nekompensuojant dujų, tarifas „Ignitis“ klientams nuo liepos didėtų daugiau kaip 40 proc. Kompensacija siektų 63 centus už kubinį metrą vietoj dabartinių 99 centų, nurodoma Vyriausybės nutarimo projekte.

Grobstymas. Prisidengdami jaunojo ūkininko statusu keturi asmenys apgaulės būdu siekė įgyti per 750 tūkst. eurų Europos Sąjungos paramos bei Lietuvos valstybės biudžeto lėšų. „Įtariama, kad keturi nusikalstamos veikos organizatoriai, žinodami, kad paraiškose asmenys bus įvardinti kaip jaunieji ūkininkai, gavo finansavimą iš Nacionalinės mokėjimų agentūros“, – sakė prokuroras Vytautas Kukaitis. Prokuroras pabrėžė, kad sukčiavimas buvo vykdomas pastaruosius kelerius metus, įtariamiesiems jau buvo išmokėta per 650 tūkst. eurų, dar 100 tūkst. buvo siekiama įgyti.

Siūlymas. Airijai ketinant tapti pirmąja šalimi pasaulyje, kur ant alkoholio produkcijos būtų pateikiami išpėjimai apie žalą, kai kurie Lietuvos parlamentarai mano, kad tai gera pradžia Europoje, kiti sako, jog tai tik simbolinė priemonė, o verslo atstovai idėją vadina naivia. Airijos sveikatos ministras praėjusią savaitę patvirtino naujas taisykles, kurios išpės geriančiuosius apie alkoholio vartojimo keliamą pavojų sveikatai, taip pat apie produkto kalorijų kiekį. Šios etiketės bus privalomos nuo 2026 metų gegužės.

Korupcija. Dešimtadalis gyventojų per pastaruosius metus davė kyšį, labiausiai korumpuotomis sritimis jie laiko sveikatos apsaugą, Seimą, teismus, partijas, savivaldybes, rodo STT inicijuoto tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2022 / 2023“ duomenys. Kaip rodo tyrimas, vienu pagrindiniu iššūkiu lieka gyventojų antikorupcinis potencialas. Daugiau negu pusė gyventojų (63 proc.) vis dar būtų linkę problemas spręsti kyšiais. Tarp Lietuvos gyventojams aktualių 18 problemų, korupcija užima penktą vietą. Didesnėmis problemomis laikoma infliacija, maži atlyginimai, sveikatos apsaugos problemos ir narkotikų vartojimas.

-BNS

Anykščių tiltai

Anykščiuose – akordeonistų festivalis

Penktadienį, gegužės 25 dieną, Anykščiuose vyko „IV respublikinis akordeonistų festivalis-maratonas po atviru dangumi „Tegyvuoja akordeonas!“, kuriame dalyvavo 92 dalyviai iš įvairių Lietuvos miestų.

Festivalis vyko Vyskupo skvere prie A. Baranausko paminklo, o truko tris su puse valandos.

Anykščiuose, po atviru dangumi, prie Antano Baranausko paminklo (paminklo autoriai: skulptorius Arūnas Sakalauskas ir architektas Ričardas Krištapavičius) vyko „IV respublikinis akordeonistų festivalis-maratonas po atviru dangumi „Tegyvuoja akordeonas!“ Ritos UTURYTĖS nuotr.

Pagrindinė festivalio organizatorė – Anykščių meno mokyklos mokytoja Rita Uturytė – apie festivalį „Anykštai“ sakė: „Norėjau, kad festivalis vyktų būtent prie A. Baranausko paminklo, nes tai yra kaip scena. Ir norėjau, kad instrumentas – akordeonas – būtų matomas visur, ir nuo upės atsispindėtų. Esu užsienyje buvusi akordeonistų renginiuose, kurie vyksta

po atviru dangumi, tad ši idėja man labai patiko.“

Ketvirtasis akordeonistų festivalis vyko po septynerių metų pertraukos – trečiasis buvo suorganizuotas 2016-aisiais.

„Užpuolus pandemijai, nepavyko suorganizuoti anksčiau. Paprastai rašome projektą Kultūros tarybai ar Anykščių rajono savivaldybei ir gauname finansavimą, tačiau šiais me-

tais nepavyko, nes dar nebuvo paskelbti konkursai, tad surengėme festivalį iš surinktų nario mokesčio pinigų“, – pasakojo viena festivalio organizatorių R. Uturytė.

Šiūmetiniame festivalyje dalyvavo 92 moksleiviai ir 20 mokytojų. Pasak R. Uturytės, tai – mažiausias akordeonistų skaičius nuo pirmojo festivalio.

„Labai daug akordeonistų

buvo renginiuose, festivaliuose, kai kuriose mokyklose tuo metu vyko paskutinis skambutis. Grojo solistai, duetai ir šeimyniniai sesučių ir brolių ansambliai, taip pat kameriniai su smuiku, fleita, vokalu, armonika, būgnais. Šiame festivalyje grojo trys broliukai – žinomo akordeonisto Povilo Velikio vaikai, o žinomas muzikantas Egidijus Šiaučiūnas grojo armonika su savo anūkieliu. Daug kolektyvų atvyko iš Vilniaus Naujosios Vilnios muzikos mokyklos. Mūsų maratonas buvo gana ilgas, vykęs 3,5 valandos. Prieš tai svečiai aplankė ir lankytinas Anykščių vietas, pramogavo“, – apie festivalio detales pasakojo pedagogė R. Uturytė.

Žiūrovų festivalyje susirinko nedaug, o tai šio renginio organizatorė kiek nuvylė.

„Žiūrovai iš tiesų mane nuvylė... Tačiau kas pas mus Anykščiuose yra negerai – tai, kad nėra pagrindinio kuratoriaus, kuris atstovautų menui, organizuotų jį geriau. Dažnai renginiai dubliuojasi, kas įvyko ir penktadienį – tuo metu vyko kitas festivalis „Pėdos“. O galbūt tai – penktadienio popietės pasyvumas. Tačiau kas pamatė, tas tikrai sustojo ir atėjo pasižiūrėti ir pasiklausti“, – kalbėjo Anykščių meno mokyklos mokytoja Rita Uturytė, festivalio „Tegyvuoja akordeonas!“ sumanytoja ir organizatorė.

-ANYKŠTA

temidės svarstyklės

Smurtas. Gegužės 28 dieną, apie 21.00 val. name Anykščiuose, J. Biliūno g., kilus konfliktui, prieš moterį (gim. 1974 m., nustatytas 1,86 prom. neblaivumas) smurtavo vyras (gim. 1977 m., nustatytas 2,32 prom. neblaivumas), sukeldamas

fizinį skausmą. Pradėtas ikiteisminis tyrimas. Vyras su laikytas ir uždarytas į areštinę.

Gaisras. Gegužės 26 dieną Anykščiuose, Kėstučio g., degė miškas. Pranešama, kad išdegė miško paklotė su keliais medžiais. Degęs miškas buvo užgesintas.

Vairuotojas. Gegužės 28 dieną, apie 00.15 val. Kurkliuose, Ukmergės g., vyras (gim. 1960 m.) vairavo automobilį „Opel Astra“ būdamas neblaivus, nustatytas 1,71 prom. neblaivumas. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Grasinimai. Gegužės 26

dieną, apie 19.30 val. namuose Kavarsko seniūnijoje neblaivus vyras (gim. 1974 m., nustatytas 2,46 prom. neblaivumas), kilus žodiniam konfliktui, grasino nužudyti moterį (gim. 1942 m.) bei padegti namus. Pradėtas ikiteisminis tyrimas. Vyras su laikytas ir uždarytas į areštinę.

Šovenių kaime prisimintos gegužinės pamaldos

Lina DAPKIENĖ

Gegužės mėnesio pabaigoje Budrių bendruomenės feisbuke buvo įkelta žinia, kad vakarais, nuo 20.00 val., visi kviečiami į gegužines pamaldas, vadinamas *mojava* (plg. lenkų k. *majowy*). Į kaimą sugrąžinta *mojava* – beveik išnykusi liaudiškoji katalikiška tradicija.

Tiesa, tokio pobūdžio pamaldos Budrių bendruomenės namuose šiemet vyko pirmą kartą ir net ne visą gegužės mėnesį – artėjant Sekminėms suskubta prisiminti ir bent kažkiek sugrąžinti buvusią tradiciją.

Budrių bendruomenės namuose, kurie yra Šovenių kaime, kelis vakarus iš eilės į *mojavą* renkasi Budrių ir Šovenių kaimų tikintieji.

Nutrūko dėl COVID-19

Bemaž dvylika metų iš eilės, iki prasidedant pasaulinei COVID pandemijai, *mojava* vykdavo Šovenių kaimo gyventojų Alfonsos ir Antano Sunklodų namuose. Namų šeimininkė Alfutė specialiai pastatytą altorių išpuošdavo savo auginamomis gėlėmis, iš darželio skintomis tulpėmis, pražydusių jazminų žiedais. Kasdienės pamaldos prasidedavo vakarais, kai visi kaimynai jau būdavo pabaigę ūkio ir namų ruošos darbus.

„Anksčiau tokias pamaldas su vyru Antanu organizuodavome buvusioje „Atžalyno“ kolūkio kontoroje. Pasimelsti ateidavo daug žmonių, net iki trisdešimties susiburdavo. Pamenu, ateidavo Budrių pradinės mokyklos mokytoja Vanda Ona Gribulienė, atsivesdavo savo mokinukų, kurie skaitydavo maldas. Po to, pasikeitus laikams, nebelikus kolūkių, visada darydavom *mojavą* savo namų svetainėje. Kai prasidėjo COVID, nuo tų metų ir nebevykdavo pas mus. O ir nebėra,

kam ateiti“, – kalbėjo Alfutė ir pridūrė: – Bet mes visada su Antanu savo šeimos ratelyje meldavomės vakarais“.

Šiek tiek istorijos

Gegužės mėnesio pamaldos yra labai sena religinė praktika. XII a. gegužinės pamaldos atsirado Ispanijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje, vėliau – Italijoje. Apie 1840 metus *mojava* įsigalėjo Lenkijoje ir Lietuvoje.

Gegužinės pamaldos bažnyčioje paprastai laikomos prie Dievo Motinos arba didžiojo altoriaus.

Mojavų giesmė „Sveika, Marija, Motina Dievo“ yra kilusi iš Lenkijos, tačiau sulietuvinta ir prigijusi Lietuvoje. Gegužinės pamaldos Lietuvoje buvo laikomos ne tik bažnyčiose, bet ir laukuose prie kryžių, koplytėlių, privačiuose namuose, kur temstant žmonės rinkdavosi giedoti Marijos litanijos ir giesmių. Atokiau gyvenantieji pamaldas atlikdavo savo šeimos ratelyje.

(Nukelta į 8 psl.)

komentarai

Ar triukšmaujantys vaikai jus erzina?

Atėjus vasarai ir prasidėjus atostogoms, lankytinose vietose, maitinimosi įstaigose padaugėja šeimų su mažais vaikais, kurie neretai elgiasi netinkamai.

„Anykšta“ teiravosi, kaip reaguojate, kai vaikai viešose vietose – kavinėse, muziejuose, bažnyčioje – triukšmauja, bėgioja? Ar tai jus erzina? Ar tai yra problema? Kaip turėtų elgtis ir kaip reagoja tėvai, kai jų atžalos viešose vietose ima siautėti?

Vaiką reikia išsivesti

Tomas TUSKENIS, Anykščių menų centro direktorius:

„Nuo žmogaus priklauso, kiekvienas skirtingai reagoja. Žinoma, viskas gali būti iki tam tikro lygio. Jei vaikas isterikuoja, tėvai jį turėtų išsivesti. Jei taip nutinka, aš pats – vienareikšmiškai – viską metu ir einu.

Jei esame muziejuje, kitose panašiose vietose, savus vaikus visuomet sudraudžiu. Prieš tai „instrukcijas“ išdėstome, kaip reikia elgtis vienoje ar kitoje vietoje. O kaip būna, taip būna. Kiekvieną dieną tobulėjame. Tačiau pats į kitų suaugusių žmonių vaikų auklėjimą nesikišu.

Vyresni žmonės mažiau pakantūs – atrodo, kad pasakiau ir vaikas turi taip ir daryti. Galbūt jie jau neturi tiek kantrybės. Būna, kad pasako, kaip reikia auklėti, ką reikia daryti.“

Negalima smerkti

Alytė OBELEVIČIENĖ, Kaunas pagrindinės mokyklos daugiafunkcio centro ikimokyklinio ugdymo mokytoja:

„Jei vaikas trukdo, elgiasi nederamai, tai yra negerai, bet jei jis, sakykime, kavinėje, neišsėdi, atsikelia, kažkur nubėga, man tai nekelti jokio pasipiktinimo.

Be to, reikia atsižvelgti, kokio amžiaus tai vaikai. Jei mažiau-

kai, reaguju normaliai, jei tai yra koks penktokas ar vyresnis vaikas, tuomet jau kita kalba. Darželinuko bėgiojimas nekelti neigiamų emocijų, nes tai yra sveiko vaiko elgesys.

Manau, kad tėvai su vaiku turėtų tartis, kad jis aplinkiniams netrukdytų. Dabar jau net bažnyčiose yra staliukai, lentos – ir Anykščių bažnyčioje ne kartą mačiau, kaip vaikiukai joje nusiauna batus, ten žaidžia, piešia.

Kita vertus, mes niekada negalime smerkti žmogaus, tėvų, kad jie nesusitvarko su vaiku. Mes nežinome to vaiko diagnozės – galbūt jis autistas, gal turi kitų sutrikimų. Yra labai lengva pasmerkti, kai nežinai. Galbūt su juo susitvarkyti tiesiog neįmanoma. Tačiau tuomet reikėtų rinktis kažkokią kitą erdvę – ne išsivesti jo į kavinę, jei žinau, kad jis ten žviengs, daužys indus, kitaip trukdys aplinkiniams. Kiekvienas vaikas yra individualus ir į tai reikia atsižvelgti.“

Žiūri tolerantiškai

Lukas PAKELTIS, verslininkas, rajono savivaldybės Tarybos narys:

„Mano, kaip trijų vaikų tėvo, klausia labai išlavinta, įpratau

prie triukšmo. Manęs asmeniškai vaikų šūkavimai neerzina. Gal, kai vaikų neturėjau, erzino kur kas labiau, nesuprasdavau, kaip tėvai jų nenutildo. Kai savų turi, supranti, kad ne visada tai yra paprasta. Kažkokį balansą tarp triukšmo ir ramino tėvams reikia rasti. Tačiau ne visiems pavyksta. Aš į tai žiūriu tolerantiškai ir individualiai.

Tėvai visų pirma turi drausminti ir aiškinti taisykles. Mes irgi taip darome – su vaikais turi komunikuoti, bendrauti, sakyti jiems, kaip elgtis. Galų gale, taikyti kažkokias nesmurtines priemones. Tačiau iš praktikos žinau, kad gali dėti visas maksimalias pastangas ir norus, o ne visada pavyksta tai padaryti ir tuomet telieka raudonuoti.

Šiais laikais, ką aš matau, didžiausia problema yra ta, kad auklėjimo prasme tėvai daugiau tikisi iš aplinkos – mokyklos, darželio, visuomenės, o užmirštame savo pavyzdį. Tą

tikrai matau. Sakyčiau, kad pirmiausia reikia žiūrėti į save veidrodyje, tada būna šiek tiek lengviau. Aš visų pirma keliu klausimą sau, ne kitiems. Ką tie vaikai mato tėvų elgesyje ir kaip jie reagoja. Vaikai yra darbas, kaip bet kuris kitas.

O pats, jei matau besikeičiančius, netinkamai besielgiančius vaikus, visuomet būnu tas piktas dėdė ir juos sudrausminu.“

Tėvai nedrausmina

Algirdas ŠIMKUS, verslininkas, kavinės „Erdvė“ savininkas:

„Man vaikai netrukdo. Bet kiek pastebėjau, vaikus nelabai drausmina tėvai. Dabar ne tie laikai, kaip anksčiau buvo. Dabar laisvė jiems.

Pas mus dažnai tokių dalykų nebūna, aš pats jiems nieko nesakau. Bet kartais aš matau, kad tėvai vaikams viską leidžia. Jei jie labai trukdo klientams, padavėjai turbūt pastabų pasako.“

Muziejaus direktorių stojo ginti šalies profesūra

Anykščių rajono savivaldybės meras Kęstutis Tubis teigė, jog, nepratęsęs kadencijos, Antanas Verbickas vėl galės dalyvauti konkurse direktoriaus vietai užimti.

(Atkelta iš 1 psl.)

Stojo ginti akademikai, profesorai

Internetiniame naujienų portale www.15min.lt rašoma:

„Vienas iš minėtų kreipimąsi pasirašiusių, t. y. Vilniaus universiteto profesorius, literatūrologas Paulius Subačius, tokį Anykščių mero bei Tarybos nutarimą įvardijo kaip „bausmę neaišku už ką“.

P. Subačius 15min teigė, kad kultūrininkų išplatintą pareiškimą reikėtų traktuoti ne kaip Anykščių mero K. Tubio bei rajono Tarybos kritiką, bet, visų pirma, paliudijimą apie A. Verbicko profesionalumą, savojo darbo išmanymą ir atsidavimą Lietuvos kultūrai. Tarp pasirašiusių taip pat yra ir Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos direktoriaus pavaduotoja mokslui Rima Cicėnaitė, akademikas prof. Domas Kauras, Vilniaus universiteto generalinė direktorė Irena Krivienė, Vilniaus universiteto docentas Darius Kuolys, prof. Mindaugas Kvietkauskas, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktorė Aušra Martišiūtė, prof. Aušra Navickienė, akademikė Dainora Pociūtė-Abukevičienė, prof. Brigita Speičytė.

<...> P. Subačius pabrėžė, kad kitaip nei didžiuosiuose miestuose, rajonų centruose bei mažesniuose miesteliuose kultūrinės ekosistemos yra labai trapios, o jų veikla paprastai remiasi vos keliais iniciatyviais, atsidavusiais ir tam tikrą veiklos patirtį sukaupusiais žmonėmis. „Būtent toks yra ir A. Verbickas, kurio asmeninių ryšių tinklas yra įgytas per didžiulę bei ilgametę darbo patirtį ir apima visą literatūrinę Lietuvą. Štai kodėl Vilniaus akademikai, literatūros lauko darbuotojai operatyviai reagavo į šią situaciją Anykščiuose, baimindamiesi, kad tai, kas nuveikta šio muziejaus vadovo, gali būti labai greitai suardyta“, – teigė P. Subačius.

Anykščių rajono savivaldybės kultūros, turizmo ir komunikacijos skyriaus vedėja Kristina Jakubauskaitė-Veršlienė merui Kęstučiui Tubiui pasiūlė nepratęsti sutarties su Antanu Verbicku.

<...> Pasak jo, Anykščių, kaip Lietuvos literatūros mekos, įvaizdis labiausiai yra nulemtas būtent A. Verbicko įdirbio, jo idėjų ir sumanymų, todėl šio muziejaus veiklos pavyzdys dažnai Vilniuje linksniuojamas kaip įkvepiantis ir itin svarbus kultūros istorijai bei dabarčiai. P. Subačius pabrėžė, kad visiems, kurie ne kartą iš Vilniaus į Anykščius važiavo skaityti pasikaitų mokytojams, mokiniam, į susitikimus su bibliotekininkais ar bendruomene, neretai vienas svarbiausių argumentų ir būdavo – „kviečia A. Verbickas, tad negali nevažiuoti...“ Taip 15min.lt publikuotame straipsnyje „Antrajai kadencijai nepaskirtas žinomas muziejnininkas: akademikai pasipiktino, Anykščių meras sako nenorintis inercijos“ gegužės 24 dieną rašo žurnalistas Gediminas Kajėnas.

Meras susipažinti su kreipimusi neleido

„Anykšta“, norėdama sužinoti, kodėl žymūs Lietuvos kultūros žmonės nori ir toliau matyti A. Verbicką muziejaus direktoriumi, paprašė mero leisti susipažinti su visu kreipimosi turiniu.

K. Tubis atsakė, kad su šiuo raštu susipažinti neleis dėl duomenų apsaugos.

„Dokumentas turi adresatą, dėl duomenų apsaugos nesiryžtu jo platinti, nes nėra tokios pozicijos pavardės minėti ir panašiai. Nors vieši mūsų dokumentai neslepiami, bet mes neplatiname žmonių kreipimųsi ir pareiškimų“, – „Anykštai“ sakė K. Tubis.

Priminsime, kad Bendrasis duomenų apsaugos įstatymas viešų žmonių pavardžių ir vardų skelbimo nepriskiria prie saugotinos informacijos. Anykščių rajono meras yra teisininkas, todėl lieka tik spėlioti, galbūt profesorai, siūsdami kreipimąsi Anykščių rajono savivaldybei, dėl muziejaus direktoriaus atleidimo iš darbo,

kad būtų įtikinamiau, prie savo pavardžių parašė ir savo, pavyzdžiui, asmens kodus. Tačiau ir tokiu atveju, asmens duomenis uždengus, raštas galėtų būti paviešintas. Todėl kas neskelbtino parašyta profesorių kreipimesi, lieka tik spėlioti.

Muziejaus direktorius kreipimąsi pamatė mero patarėjo telefone

Anykščių muziejaus direktorius A. Verbickas „Anykštai“ sakė, kad apie šį kreipimąsi į merą K. Tubį dėl jo darbo vietos išsaugojimo jis sužinojo iš mero patarėjo Laimo Fergizo.

„Man mero patarėjas Niūronių paklaimėję telefone atsidaręs tą kreipimąsi šeštadienį (gegužės 27 d. – aut. past.) parodė. Kad tie žmonės šitaip susiorganizuos, tikrai negalvočiau. Kai niekas jų neverčia, o jie atsiliepia gražiai, tai yra toks gražus gestas.“

A. Verbickas sakė, kad šis raštas jam buvo netikėta staigmena.

Tikėjosi žmogiškumo

„Anykšta“ muziejaus direktoriaus teiravosi, ar tai, kad kadencija nebus pratęsta, jam buvo staigmena:

„Taip, aš to nenumaniau. Jei būtų rinkimai, per kuriuos neišrenka, tuomet viskas gerai. Bet dabar – ne tas. Čia yra požiūrio dalykai“, – kalbėjo A. Verbickas, o tą pačią dieną vykusiame Tarybos posėdyje sakė, jog nepratęsti jo kadencijos nebuvo jokių motyvų: negana to, juos sužinojo tik perskaitęs minėtą straipsnį 15min.lt portale.

Paklausus, ar su meru buvo susitikę asmeniškai, sakė: „Jis man paskambino ir paklausė, ar gali atvažiuoti. Atvažiavo lydimas patarėjo, nuėjome į A. Vienuolio namelį ir tuomet jis iš portfelio ištraukė raštą ir man jį padavė...“

Visiems aišku, kad amžinai niekas negali būti, bet turi būti žmogiškiau. Šitaip negalima, mūsų Anykščiuose ne tiek ir daug, turime bent jau tokius dalykus ne už akių daryti, o aiškiai, argumentuoti. Aš su žmogumi visų pirma pasikalbėčiau. Dirbu čia daugiau nei 30 metų ir atrodo, kad negaliu nuokėdės atsiplėšti. Taip nėra. Ir šią kadenciją planavau dirbti trumpiau“, – sakė A. Verbickas, kuriam iki pensinio amžiaus likę vos keli mėnesiai.

Jei dirba blogai, kodėl muziejų žmonės lanko?

A. Verbickas dėl nepratęstos

kadencijos neslėpė nuoskaudos – jo nuomone, muziejus šiuos metus nedirbo blogai.

„Kai kas ir tarybos posėdyje pastebėjo, kad muziejaus darbas yra tarsi nuvertinamas, jo lyg nėra. Sako, kad tą, aną padaryti reikia, o kad tas, anas ir šiandien vyksta, tai niekas nei žino, nei mato, nei domisi. Dėl to, kad jiems tai nerūpi“, – nuomone su „Anykštos“ skaitytojais dalijosi ilgametis muziejaus vadovas. – Straipsnyje (15min.lt – aut. past.) pateiktame savivaldybės rašte kalbama abstrakčiai arba tai, kas yra savaitme suprantama – pavyzdžiui, minima, kad reikia ekspozicijų, kurios ir taip yra. Parašyta apie renginius, apkaltinta, kad jie nevyksta. Tačiau juose niekas nesilanko, nei pats meras...“

Mero atsakyme (15min.lt straipsnyje – aut. past.) parašyti tokie žodžiai: „Sprendimas paskirti dar esantį vadovą antrai kadencijai be reikalavimų pateikti programą, parodyti per penkerius metus vyksimus projektus, atnaujinimo būdus ir formas privalumų neturi. Tai galima daryti mechaniškai kaip išimtis, o tokios inercijos mes nenorime.“ O „inercijos“ reikšmė yra „neveiklumas“. Išeina taip, kad muziejus neveiklus ir naujas direktorius padarys jį veiklų. Pernai ir „Anykšta“ rašė, kad Kultūros ministerija ištransliavo, jog daugiausia lankytojų iš visų Lietuvos rajonų muziejų lankė mūsų muziejų. Jei jis neveiklus, kodėl tuomet jį tiek žmonių aplanko?“ – retorškai klausė iš pareigų atleistas A. Verbickas.

Kitai kadencijai kandidatuoti nesiruošia

Į klausimą, ar dalyvaus konkurse muziejaus direktoriaus vietai užimti, A. Verbickas neabejojo: „Atsakymas labai paprastas – jeigu yra galimybė ir tavęs nepaskiria, ką tai reiškia? Tai, kad tikimasi, jog bus geresnių. Dabar išeina, kad jei geresnio nebus, tiksi ir tu. Čia tam tikras pažeminimas, todėl tikrai nebekandidatuosiu. Pertvarkos turi vykti, žinoma, kad esu už tai, bet tik ne tokia forma.“

Pasiteiravus, ar jaučiasi neįvertintas, muziejaus direktorius kalbėjo: „Man didžiausias įvertinimas – žmonių, lankytojų dėkaugsmas.“

Lukašenka vadovauja trumpiau nei Verbickas

Rajono mero K. Tubio „Anykšta“ teiravosi, kodėl A. Verbicko kadencija pratęsta nebuvo ir ar bus atsižvelgta į kul-

tūrologų atsiųstą raštą.

„Noriu paaiškinti situaciją: pirmą mano darbo savaitę man paaiškino, kad buvęs meras jam nepratęsęs kadencijos. Praėjusi valdžia turėjo 10 dienų sprendimui priimti. Romo Kutkos atveju, sprendimas jau buvo priimtas ir jis bus atleistas liepos mėnesį. Mums liko 10 dienų ir per tas 10 dienų mes suspėjome. Ir paskutinė diena, kada A. Verbicko kadencija nustoja galioti, yra birželio 30-oji. Tai data, kada turime kadenciją pratęsti arba nutraukti darbo sutartį. Bet tas pats asmuo gali dalyvauti konkurse vėl.“

Man referavo kultūros ir turizmo skyriaus vedėja (Anykščių rajono savivaldybės kultūros, turizmo ir komunikacijos skyriaus vedėja Kristina Jakubauskaitė-Veršlienė – aut. past.), kad reikėtų pokyčių. Tariausi su visomis frakcijomis ir dauguma tarybos narių žodžiu išsakė, kad reikėtų atsinaujinimo arba dabartinis direktorius tegu rašo planą ir dalyvauja atrankoje. Taip ir padarėme – gegužės 28 dieną įteikėme jam pasiūlymą, kad bus nutraukiama sutartis ir jis gali dalyvauti atrankoje. Įstatymas tą numato“, – „Anykštai“ kalbėjo K. Tubis.

Rajono meras sakė, kad A. Verbickas muziejui vadovauja pakankamai ilgai: „Dėl jo ilgo vadovavimo – galiu pasakyti, kad Lukašenka trumpiau vadovauja Baltarusijai, nei Antanas muziejui. Per atranką reikalingas arba pasitikrinimas, arba tam tikri pokyčiai. Mes jam siūlėme įvairius variantus – muziejų įstatyme yra numatyta ir emerito pareigybė, galėtų rinkti kraštotylinę medžiagą, jis labai daug žino, yra darbštus, sąžiningas, dirbęs 31 metus. Mes jo tikrai nenorime prarasti.“

Pasiteiravus apie kultūrologų jam atsiųstą raštą, K. Tubis išsakė tokią nuomonę: „Kolektyvinį profesorių raštą gavau jau po to, o įstatymas numato, kad, pateikus siūlymą nutraukti susitarimą, jis nebegali būti keičiamas. Man tai šiek tiek primena tokį tarybinių laikų veiksmą – kai norima kažką padaryti, tai suorganizuojami vardai.“

Reikalingas periodiškasis atsinaujinimas

Anykščių rajono savivaldybės kultūros, turizmo ir komunikacijos skyriaus vedėja K. Jakubauskaitė-Veršlienė, kurią paminėjo meras K. Tubis, rajono Tarybos posėdyje apie A. Verbicko atleidimą iš pareigų, kalbėjo: „Pasmerg atėjusi pasakiau, kad, primdami bet kokią sprendimą, mes priimame didelę riziką.“

(Nukelta į 5 psl.)

Muziejaus direktorių stojo ginti šalies profesūra

(Atkelta iš 4 psl.)

Jeį pratęsiame, turime vienas rizikas ir sėkmes, jei nepratęsiame – kitas rizikas ir sėkmes. Mano pozicija, kaip kultūros žmogaus, kad periodiškas atsinaujinimas – ne per retas ir ne per dažnas – yra labiau sveikas. Nei vienas čia esantis žmogus turbūt nepasakytų, kad muziejus dirba blogai, bet norime, kad per 5 metus vis tik įvyktų tam tikri permastymai, pertvarkymai, prioritetų pakeitimai.

Mano asmeninė pozicija buvo ir yra – nors tai skausmingas sprendimas – sudaryti sąlygas visiems dalyvauti konkurse su atnaujintomis muziejaus programomis. Būtų idealiausia, kad Antanas, pailsėjęs, grįžtų į muziejų.

Priminsime, kad K. Jakubauskaitė-Veršeliene 2018-2019 metais yra dirbusi A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialiniame muziejuje. Todėl A. Verbickui buvo keista, kad ji nenusišalino nuo sprendimo priėmimo:

„Meras K. Tubis buvo sutikęs, kad ji turi nusišalinti, nes tai negali būti objektyvu, jei jaučiama tam tikra skriauda. Muziejuje Kristina

pradėjo dirbti vadybininke, bet ji norėjo, kad viskas būtų plačiau. Tuomet savivaldybėje suderinome ir jos pareigas pakeitėme į projektų vadovės. Ji muziejuje įsidarbino 2018 metais ir išdirbo nepilnus devynis mėnesius, kaip ir kituose darbuose“, – kalbėjo A. Verbickas apie savo buvusią pavaldinę bei papasakojo, kad K. Jakubauskaitė-Veršeliene į muziejų dirbti atėjo būtent jo dėka.

„Į muziejų ji mano buvo prikalbinta ateiti būtent kaip aktorė – visuomet dairausi kūrybiškų žmonių. Tačiau yra žmonių, kuriems lengviau kitus smaugti, nei pačiam daryti... Pareikimą ji pati parašė. Manė, kad nesudarytos tinkamos sąlygos dirbti. Mūsų keliai gana greitai išsiskyrė, jau tada ji mus vertino kaip žemos svorio kategorijos, lyginant su jos žiniomis, pasiekimais“, – apie buvusią kolegę, kuri merui pasiūlė pokyčius muziejuje, kalbėjo A. Verbickas.

Pasiteiravus, ar, jo manymu, tai gali būti kerštas, nuoskaudos, muziejaus direktorius sakė: „Nežinau, tačiau, jei tik kur būdavo koks susirinkimas, ji visuomet sakydavo, kad galima kitaip daryti. Tačiau mes

esame atviri, ji galėjo pastabas išsakyti, kaip reikia daryti. Kai Kristiną buvome pakvietę į muziejaus susirinkimą, ji pasakė, kad viskas yra gerai ir gražu. O už akių, pasirodo, negerai“, – apie susiklosčiusią situaciją kalbėjo A. Verbickas.

Kadencijos pratęsti nespėjo

Buvęs ilgametis Anykščių rajono savivaldybės meras Sigutis Obelevičius sakė, jog pagal galiojančius įstatymus A. Verbickui kadenciją iš tiesų buvo galima pratęsti: „Galėjau, bet nespėjau. Su A. Verbicku buvome sutarę, kad aš jam kadenciją pratęsiu ir jis teigė, kad, kadenciją pratęsus, visos jos neišdirbs – tik nori pabaigti pradėtus darbus. Administracijai buvo pavesta, kad parengtų šio potvarkio projektą, bet dėl kažkokių priežasčių jis parengtas nebuvo. Laiko tam padaryti iš principo dar buvo ir dabartinei valdžiai. Kuomet meru tapo K. Tubis, jis parašė tą sprendimą ir pats jį nuvežė A. Verbickui“, – „Anykštai“ sakė S. Obelevičius bei stebėjosi, kad muziejaus direktoriaus kandidatūra nebuvo pratęsta neturint jokio plano „B“. – Taryboje buvo nuogastavimų po

A. Verbicko atleidimo – kas po jo? Bent jau aš taip darydavau – nepratęsiant sutarties, turėdavau kažkokį pakaitalą. Dabar horizonte jokio pakaitalo nėra, jokių minčių, kas ateis po jo, nėra. Atleidus žmogų, lieka skylė. Ateina ir „Bėk bėk, žirgeli!“, ir miesto šventė, turizmo sezonas. Žinoma, kad pokyčių visada reikia, bet ar jų reikia čia ir dabar? Tikrai ne.“

S. Obelevičius apie A. Verbicko darbą buvo geros nuomonės, direktorių vadino darboholiku.

„A. Verbickas kartais dirbo ir tokius darbus, kurių direktoriui nereikėtų dirbti. Jis yra labai geras vadovas, žinoma, turintis trūkumų, kaip ir kiekvienas žmogus – sakykime, nemoka anglų kalbos, galbūt muziejus galėtų dirbti dar ir kitomis kryptimis, pavyzdžiui, su tarptautiniais projektais.“

S. Obelevičius nepratęsė kadencijos Anykščių L. ir S. Didžiulių bibliotekos direktoriui Romui Kutkai, kurio kadencija šiais metais taip pat pasibaigė.

„Pagal įstatymą tiems vadovams, kurie vertinami „gerai“ arba „labai gerai“, yra galimybė kadenciją pratęsti, o R. Kutka užpernai buvo vertinamas

„patenkinamai“, pernai – „gerai“, tad su juo nebuvo net ir imanoma sutarties pratęsti. Tuo tarpu A. Verbicko darbas buvo vertinamas „gerai“ arba „labai gerai.“

Dar vienas asmuo, kurio kadencija šiais metais baigiasi – tai Anykščių kultūros centro direktorė Dijana Petrokaitė. Pasak S. Obelevičiaus, jos kadencija baigiasi dar vėliau, tad koks jos likimas, jis nežinantis.

Įvertintas apdovanojimais

A. Verbickas A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialiniam muziejui vadovauja nuo 1992 metų. Jis apdovanotas Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kultūros premija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos premija už muziejinkystės darbus, pelnę Anykščių rajono savivaldybės Antano Baranausko literatūrinę premiją už studiją „Antano Baranausko asmeninė biblioteka“ (su Inga Liepaite, 2017 m.), už veiklą 2017-aisiais Piliakalnių metais jis apdovanotas Kultūros ministerijos Piliakalnių metų medaliu.

2021 m. A. Verbickui suteiktas Anykščių rajono Garbės piliečio vardas.

iš arti

Rajone deklaruoti keturi sovietinės propagandos ženklai

Šis akmuo stovi šventojo Aleksandro Neviškio cerkvės patvoryje. Ant jo puikuojasi sovietinės ideologijos ženklai.

(Atkelta iš 1 psl.)

Šis įstatymas įpareigojo savivaldybės administraciją konsultuotis su vietos bendruomenėmis, pilietinės visuomenės atstovais ir ieškoti ideologiją propaguojančių viešųjų objektų: paminklų, skulptūrų, obeliskų bei gatvių, aikščių pavadinimų.

„Ne rečiau, kaip kartą per metus mūsų administracija privalės siųsti prašymus specialiajai Seimo komisijai leisti tuos

viešuosius objektus pašalinti, o gatvių pavadinimus – pakeisti“, – Tarybos narius informavo mero patarėjas L. Fergizas.

Balandžio pabaigoje Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui savivaldybė išsiuntė raštą, kuriuo deklaravo keturis viešuosius objektus, galimai neatitinkančius Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo kriterijų.

Tai – „komsorgo“ A. Uba-

gevičiaus paminklinis akmuo, dvi Salomėjos Nėries gatvės – Anykščių mieste ir Kurklių miestelyje, ir viena Petro Cvirkos gatvė Kavarsko mieste.

Anykščių rajono tarybos nariams paaiškinta, kodėl šie viešieji objektai buvo deklaruoti, kaip propaguojantys sovietinę ideologiją.

„Šventojo Aleksandro Neviškio cerkvės patvoryje (adresu J. Biliūno g. 55) stovi raudono granito luitas su įrašu: „Šioje vietoje nuo buržuazinių / nacionalistų žuvo / Antanas Ubogevičius / 1931 I 13–1947 X 15 / pirmasis Anykščių gimnazijos / komsorgas“. Virš užrašo vaizduojamas komjaunuolio ženklelis su kirilicos raidėmis „БЛКМ“. Paminklas buvo sukurtas 1968 m., o į dabartinę nuošalią vietą už cerkvės atgabentas 1997 metais.

Dėl trijų gatvių probleminių pavadinimų: Salomėjos Nėries ir Petro Cvirkos pavadinimų.

Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras atsiuntė tokią pažymą: „Po 1940 m. birželio abu rašytojai P. Cvirka ir S. Nėris buvo įtraukti į politinę veiklą, paskirti delegacijos, ve-

žusios „prašymą“ įtraukti Lietuvą į SSRS sudėtį, nariais.

S. Nėris parašė „Poemą apie Staliną“ ir kitų politiškai angažuotų, propagandinių kūrinių.

P. Cvirka skelbė propagandinę publicistiką, buvo vadinaamojo Liaudies seimo prezidento nariu. Taip pat jis buvo paskirtas Rašytojų sąjungos pirmininku, o ši sąjunga vykdė sovietinės valdžios nurodymus, turėjo organizuoti ir nukreipti savo narių darbą sovietinės santvarkos labui. <...>

Abu juos galima laikyti kolaborantais dėl dalyvavimo Lietuvos inkorporacijos į SSRS įteisinime. Represijose abu rašytojai nedalyvavo“, – informavo mero patarėjas L. Fergizas.

Išklausęs pateiktą informaciją, Anykščių rajono tarybos narys, konservatorius Sigutis Obelevičius prisiminė, kad Anykščių rajone prieš keletą metų yra matęs dar vieną paminklą su raudona žvaigžde.

„Prie Vašuokėnų ežero, kur yra toks dvaras, parke vis ten dar stovėjo“, – atkreipė dėmesį S. Obelevičius.

Priminsime, kad 2021 metų gruodį sostinėje nukėlus so-

vietmečio veikėjo ir rašytojo P. Cvirkos paminklą, buvo prisiminta ir Kavarske esanti P. Cvirkos gatvė.

Net keletą kartų Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Anykščių filialio nariai kreipėsi į Anykščių rajono savivaldybę, kad šios gatvės pavadinimas būtų pakeistas, tačiau valdininkai atkirsdavo, kad patys kavarskiečiai linkę likti prie senojo gatvės pavadinimo.

Vis dėlto 2021 metais tuometinis Anykščių rajono meras S. Obelevičius viešai pažadėjo, kad dėl Kavarsko P. Cvirkos gatvės pavadinimo keitimo bus kompensuojamos patiriamos išlaidos, susijusios su šio miesto gyventojų nuosavybės dokumentų keitimu ir pan. P. Cvirkos gatvės pavadinimas yra išlikęs iki šių dienų.

Pernai pavasarį Anykščių rajono savivaldybė buvo pranešusi, kad yra planų keisti ne tik P. Cvirkos ir S. Nėries gatvių pavadinimus, bet ir atsakyti Juliaus Janonio gatvės pavadinimo Anykščiuose ir Kavarske bei Kosmonautų gatvės pavadinimų Anykščiuose ir Kurkliuose.

Ar laukiate „Bėk bėk, žirgeli!“ šventės?

Birželį Niūronyse šurmuliuos „Bėk bėk, žirgeli!“ šventė. Ar ruošiatės šioje šventėje dalyvauti? Kaip vertinate šių metų šventės programą? Ar nepasigendate šventėje naujovių?

Janina: „Nelaukiame, nes tranki muzika, arklių gaudimas ir žvengimas nesuvokiamas, parvažiuot į namus neįmanoma, vištos kiaušinių nebededa, iš karvių spėnių kefyras bėga, ir dar daug visko, mes tikrai prieš tokias „šventes“.“

Jis toks: „Žirgelio šventė vyksta tik vieną dieną, o tranki muzika kelias valandas. Tai tradicinis turinimas kultūrinis-sportinis renginys. O kaip žmonėms, gyvūnams

ir paukščiams iškęsti savaitės Vėlinių festivalio triukšmo ir žviegimo? Nepalyginami dalykai.“

Anykštėnė: „Pati gražiausia vasaros pradžios šventė Anykščiuose! Mugė, šašlykiukai, alutis, koncertai. Nuotaika puiki! Birželio 3-ąją – visi į Anykščius! Tik gaila, kad nebėra politikų rungties. Labai smagu būdavo.“

Ne: „Ne. Tas pats per tą patį, niekas nesikeičia per 30 metų.“

Kunigunda: „Anykščiuose yra

tik viena šventė – tai Devilstone.“

Senjorė: „Ta šventė atsibodusi, nes tas pats per tą patį, nieko naujesnio, išradingesnio. Būtų galima sugalvoti kažką įdomesnio, netradicinio. Ar kultūrininkams trūksta idėjų? Juk Anykščiuose šitiek kultūros srities organizacijų.“

Senjorė: „Ačiū, kad paskelbėte programą, bet ne visi turi automobilius, reikėjo paskelbti ir važiavimo į Niūronis autobusų tvarkaraštį.“

Jokimas: „Pagerti alaus, pavalgyti šašlykų ar kokių kepsnių galiu ir namuose, žymiai pigiau, negu Niūronyse. Daugelį metų

ten vykstu, bet nieko gero nemačiau. Tos pačios varžybos hipodrome, tie patys liaudiškos muzikos koncertai, tos pačios pramogos ir tokios pačios mugės su visokiais niekalais. Jau viskas taip įgriso, kad šventė nebemiela darosi, nebetrūkiau.“

Svedasu Jadze: „Ašėj mysliju, kad takiū dienū turet kursuot pa visū rajonū autobusai ir kad vežiot

už dyka kelevjūs. Dabarties tik iš Anykščių miesta centra žirgelia švinten važines autobusai. Je kaip tū miestū pasiekt, jeigu autobusai savaitgaliais nevažinėja? Gal žmones turi lig Anykščių pesti atajt? Išėja, kad žirgele švynte arganizuojama tik dėl anykštėnų arba tik dėl tū, katre turi autamabilius.“

(Kalba netaisyta – red. past.)

„Savaitgalio diskusija“ portale anyksta.lt - nuolatinė portalo rubrika. Baigiantis kiekvienai darbo savaitei kviesime skaitytojus portale anyksta.lt diskutuoti anykštėnams aktualiomis temomis, o antradieniais „Anykštoje“ spausdinsime šių diskusijų apžvalgas.

sprintas

Plaukimas. Anykštėnas Julius Bačkulis sėkmingai pasirodė Estijoje surengtose tarptautinėse studentų žaidynėse „SELL student games 2023“. Tartu mieste sportininkas užėmė pirmąsias vietas 50 ir 100 m kraulių plaukimuose bei su komanda iškovojo bronzos medalius estafetės plaukime.

Plaukimas II. Anykščių KKSC plaukikai sėkmingai pasirodė Kauno Girstučio baseine akademijos „Banga“ suorganizuotose varžybose. Augustė Čižauskaitė

laimėjo du bronzos medalius ir pagerino savo asmeninius rekordus. Gabrielė Ambraškaitė du kartus lipo ant pirmosios apdovanojimų pakylės bei syki užėmė trečią vietą. Haroldas Čižauskas vos nelaimėjo bronzos medalių, tačiau irgi sugebėjo perrašyti savo rekordus.

Šventė. Gegužės 25 dieną prie Troškūnų girininkijos buvo surengtos K. Inčiūros gimnazijos „Sporto dienos“ varžybos. Mokiniai dalyvavo bėgimo, kimštinio kamuolio mėtymo ir šaudymo iš pneumatinio šautuvo varžybose.

Suskaičiavus rezultatus paaiškėjo, kad P. Saladžiaus 9-osios šaulių rinktinės organizuotose šaudymo varžybose triumfavo E. Pliskauskas, o iš merginų visas mokines netikėtai aplenkė mokytoja Vlada Dovydenienė. Kimštinio kamuolio mėtymo turnyre lygių sau nesutiko E. Uselytė ir N. Pupkis. Bėgimo varžybose pirmąsias vietas užėmė: 1–2 kl. mergaičių grupėje A. Benkunskaite, 1–2 kl. bern. – A. Paulavičius, 3–4 kl. merg. – L. Labakojytė, 3–4 kl. bern. – L. Čyras, 5–7 kl. mergaičių – T. Gražytė, 5–7 klasių bern. – D. Ulys,

8–9 kl. merg. – V. Gapaniuk, 8–9 kl. bern. A. Patalauskas, 10–12 kl. merg. – L. ir E. Uselytės, 10–12 kl. bern. – E. Meškauskas.

Futbolas. Anykščių futbolo komanda įgauna pagreitį pajėgiausiam SFL divizione. Šeštadienį Andriaus Švagždžio auklėtiniai savų sirgalių akivaizdoje susitiko su principiniais varžovais iš Ukmergės. Pergalę, vietinių žiūrovų džiaugsmui, po atkaklios kovos (2:0) pasiekė „Anykščiai“. Nugalėtojų gretose puikų mačą sužaidė puolėjas Rytis Prušinskas, kuris pelnė abu įvarčius (23 ir 43

min.). Po šešių turų Anykščių klubas SFL lygos A divizione užima 4 vietą.

Imtynės. Gegužės 27 dieną „Nykščio namų“ arenoje buvo surengtas tarptautinis graikų–romėnų imtynių turnyras „Anykščiai Cup 2023“. Anykščių KKSC imtynininkai pasirodė užtikrintai ir džiaugėsi nugalėtojų medaliais. Įvairiose svorio kategorijose su lygių nesutiko Mangirdas Brazdžiūnas, Kipras Gvozdas, Kasparas Juodelis ir Kipras Puikis. Trečiausias vietas iškovojo Ugnius Vronevskis ir Naglis Repečka.

Upėse pilna kolūkietišku vaiduokliu – kenčia ne tik žuvys

Kolūkių dvasia Lietuvoje jau seniai išsisklaidė, bet Anykščių apylinkėse vis dar apstu ryškaus sovietmečio laikų palikimo – senų, yrančių betoninių užtvankų. Blogiausia, kad jos daro didelę žalą gamtai.

Dauguma hidrotechnikos statinių mūsų krašte buvo pastatyti būtent kolūkių laikais, bet žmonės prie jų taip priprato, kad kitaip ir neįsivaizduoja savo aplinkos. Kaip užtvankos marina mūsų upes, sutiko papasakoti dr. Vytautas Rakauskas, Gamtos tyrimų centro mokslininkas, tyrinėjantis vandens ekosistemas.

– Kodėl sovietmečiu, kolūkių laikais, Lietuvoje pastatyta tiek daug užtvankų? Dabar skaičiuojama, kad jų šalyje yra bemaž 1,5 tūkstančio.

– Užtvankos statytos ir tvenkiniai formuoti dėl įvairių priežasčių. Pavyzdžiui, vykstant šalies elektrifikacijai nė vienas kolūkis ar miestas nenorėjo likti nuošalyje ir bet kokia kaina stengėsi pasiekti laimėjimų. Hidroelektrinių užtvankos buvo statomos būtent gamtos sąskaita, sutrikdant natūralias upių ekosistemas, paverčiant jas labiau panašiomis į ežerų.

Kita dalis tvenkinių buvo suformuoti kaip rezervuarai laistymo reikmėms, laukams drėkinti.

Dar kitur upės užtvanktos, nes aplink buvo per mažai ežerų. Kad gyventojams būtų kur maudytis, žvejoti, leisti laisvalaikį.

Gamtai šie pokyčiai buvo stiprus stresas, migruojančios žuvys prarado didelę dalį nerštaviečių. Blogiausia, kad dėl užtvankų gamta yra privirsta kentėti iki šiol, nors dalis žmonių labai vertina tvenkinių grožį – štai, plaukioja gulbės, žydi lelijos... Nors iš tiesų tvenkiniai yra žingsnis nu-

tolstant nuo natūralios gamtos.

Sovietiniais laikais dalis žmonių, gamtininkų ir mokslininkų, be abejo, suprato, kad statant užtvankas vykdoma piktadarybė. Tačiau sovietinis režimas nutildydavo visus, kurių nuomonė nesutapdavo ar prieštaravo komunistų partijos linijai. Aplinkosauga ir ekologija nebuvo valstybės prioritetas, nusverdavo kiti dalykai.

Dabar gyvendami demokratinėje santvarkoje mes apie žmogaus piktadarybes gamtai galime atvirai kalbėti ir diskutuoti.

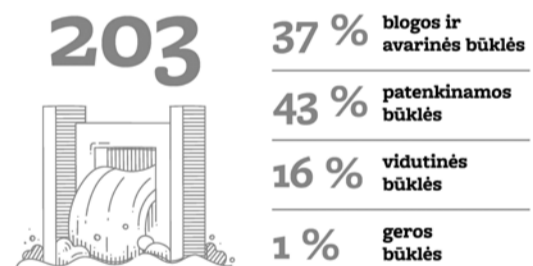
– Tuomet padiskutuokime ir pasvarstykime, kokios būtų Lietuvos upės, jeigu jose būtų mažiau arba išvis nebūtų užtvankų?

– Kad užtvankos užkerta kelią žuvų migracijai yra pati akivaizdžiausia jų žala. Pavyzdžiui, iš lašišų, šlakų, žiobrių užtvankos atėmė reikšmingą dalį nerštaviečių. O kai sumažėja nerštaviečių, sumažėja ir žuvų.

Be to, užtvankos labai smarkiai pakeičia buveines. Jeigu lygintume žmogaus nepalietą sraunį upę su tokia, kurią perrėžia viena ar net kelios užtvankos, pavyzdžiui, kaip yra Šventojėje, tai turime dvi labai skirtingas situacijas. Tvenkiniai ir tarp užtvankų atsidūrę upių ruožai jau yra veikiau ne upinės, o stovinčio vandens buveinės.

Galiausiai, užtvankos stipriai paveikia žemiau esančią upės dalį. Esu matęs, kai žemiau užtvankos esanti upės dalis per karščius buvo pilna

Lietuvoje yra kone 1,5 tūkst. užtvankų, detaliai ištyrus 203 užtvankas paaiškėjo, kad iš jų:

Miesto centre esanti Anykščių užtvanka patenka tarp penkių didžiausių žalą darančių statinių, kurių žala akivaizdžiai nusveria vertę.

negyvų žuvų – šlakų jauniklių, upėtakių, gruzlių, šližių... Kodėl taip nutiko? Ogi todėl, kad vasarą dėl užtvankų telkiniuose stipriai sušyla vanduo, o per patvanką nuteka tik paviršinis – išlėš labiausiai. Toks vanduo upės žuvis yra tarsi pražūtingas šilumos smūgis. Juk mūsų žuvis – tai ne šiltųjų jūrų ir akvariumų gyventojos.

Taigi, jeigu Lietuvos upės būtų vientisos ir nepažeistos žmogaus veiklos, tokių kraupių vaizdų vasaromis tikriausiai netektų matyti. Apskritai, mūsų upės be užtvankų būtų sveikesnės, turtingesnės, o tai ir žmonėms būtų naudinga.

Priminsiu, kad upių įžuvinimui valstybė kasmet išleidžia nemažai pinigų. Jeigu dėl vienos užtvankos išgaišta tūkstančiai saugomų retų žuvų – tai yra ir didelis finansinis nuostolis, prarasti mokesčių mokėtojų pinigai.

– Dalis užtvankų yra senos, neprižiūrimos, apleistos.

– Taip, nuolat tenka matyti, kaip seni užtvankų betono luitai tiesiog eizėja ir griūva. Statinys nebeatlieka jokių funkcijų ir tik trukdo upės tėkmei, blokuoja žuvų kelią.

Deja, bet Lietuvoje pasitaiko, kad kažkas vis dėlto tokią griuveną nusprendžia atstatyti. Tada aš jaučiu gėdą.

O juk sprendimas yra paprastas – tiesiog demontuoti užtvankas. Pirmiausia mažesnes ir apleistas ar jų griuvėsius. Kad upės tekėtų taip, kaip tekėjo tūkstančius metų po paskutinio ledynmečio.

Taip daro JAV ir daugelis pažangių Europos šalių, kurios supranta, kad žmogus be gamtos egzistuoti negali, kad turime rūpintis savo aplinka čia ir dabar. Jau ir taip per ilgai dėsime.

Šventosios užtvanka Anykščiuose yra įvertinta kaip viena didžiausių žalą Lietuvos gamtai darančių ir mažiausių socioekonominę vertę turinčių užtvankų šalyje. Lietuvos mokslininkų atlikta „Užtvankų įvertinimo ekologiniu ir socioekonominiu požiūriu studija“ verčia atkreipti dėmesį, kad užtvankos ar jų liekanos

iš lėto marina upes ir labai kenkia natūraliai žuvų migracijai. Mokslininkų teigimu, užtvankos suskaldo vientisą upės ekosistemą, sutrikdo maistmedžiagų kelią, dėl to smarkėja upių ir jų priekrančių bioįvairovės nykimas.

Iš viso Lietuvos upėse ir upeliuose yra daugybė užtvankų – beveik 1,5 tūkstančio. Tačiau vietos gyventojai yra tiek pripratę prie užtvankų, kad net ir matydami nesaugią, avarinę jų būklę nesusimąsto apie pavojų ir metų metais daromą žalą. Visuomenės apklausa atskleidė, kad maždaug 3 iš 5 žmonių yra girdėję, kad užtvankos kenkia gamtai. Tačiau vos pusė piliečių galėjo nurodyti, kad užtvankas labiausiai vertėtų pašalinti – išlaisvinti upes atkuriant natūralią jų tėkmę. Kitaip tariant, didelė dalis visuomenės užmerkia akis prieš problemą ir nepripažįsta, kad užtvankos žaloja gamtą.

Žmogaus sukurtos dirbtinės kliūtys upėse jų ruožus paverčia į tvenkinius, kurių ekosistema labiau panaši į ežerų negu upių. Tai gali paliudyti vien žvejų laimikiai – tvenkiniuose kimba karpiai, karosai ar lynai, o ne šlakiai, upėtakiai ar lašišos. Šventoji ir kitos Anykščių krašto upės yra migruojančių lašišinių žuvų kelias – senesnis negu miestas ir aplinkinės gyvenvietės. Juk Šventojėje kadaise net erškėtai neršdavo!

Pažangių Europos šalių ir JAV patirtis rodo, kad užtvankos priežiūra ir remontas dažniausiai kainuoja kur kas daugiau negu jos išardymas ir upės vagos sutvarkymas. O tokių projektų nauda gamtai – milžiniška.

Artūras PUČĖTA

Užsak. Nr. 523

perka

Brangiai – įvairius automobilius, mikroautobusus, motociklus, tinkančius tolesnei eksploatacijai arba ardyti. Pasiima.

Mob. 8 611 77 722.

UAB „Torvisida“ brangiai – juodojo, spalvotojo metalo laužą, akumulatorius.

Vairuotojų g. 7 B, Anykščiai, dėl darbo laiko paskambinti.

Mob. 8 699 60 871,
8 622 60 349.

Nekilnojamasis turtas

Aukštaitijoje - sodybą, namą ar sklypą. Pageidautina šalia vandens telkiniu (upės, ežero) ar miško apsuptyje. Vaizdingesnėje vietoje ar kaime. Žinantys siūlykite - už informaciją atsilygins.

Mob. 8 608 44340.

Skubiai nupirks sodybą, namą, žemės - miško sklypą, butą. Už informaciją atsilygins.

Mob. 8 608 44 340.

įvairūs

Paslaugos

Dažo namus, šiferinius, skardinius stogus. Dengia įvairius stogus. Lydo ritininę dangą. Darbus atlieka savo medžiagomis.

Mob. 8 658 37 897.

Karpo, formuoja gyvatvoves, genį šakas, pjauna pavojingai augančius medžius.

Mob. 8 644 41260.

AKCIJA
LANGAMS iki **45%**
• DURYS
• BALKONAI
• GARAŽO VARTAI
Tel. 8 618 34 024
J. Biliūno g. 28, Anykščiai

siūlo darbą

Namus, butus, sodybas, miškus. Padeda parduoti, apmoka notaro išlaidas. Padeda sutvarkyti dokumentus.

Mob. 8 620 66662.

Automobiliai

Automobilius, išrašo utilizacijos pažymą kompensacijai gauti.

Mob. 8 648 67 177.

Gyvuliai

Nuolat brangiai - karves, bulius, telyčias, avis. Veršelius auginti iki 2 mėn. Moka priedus, PVM. Greitai išsiveža.

Mob. (8-656) 40439.

Agentas Algirdas – veršelius. Moka 6 - 21 proc. Atsiskaito iš karto, sveria elektroninėmis svarstyklėmis.

Mob.: 8 687 21 828,
8 675 95 128.

Medžio apdirbimo įmonė
TIESIOGAI PERKA MISKĄ
su žeme arba išsikirsti.
Domina įvairūs plotai.
Mob. 8 686 86 702.

Pjauna medieną pagal jūsų duotus matmenis.
Perka apvalią medieną.
Parduoda medienos atraizas.
Gamina padėklus. Galimas gaminių pristatymas.
Mob. 8 686 86 702.

UAB „JONROKA“ NUOLAT ORGANIZUOJA:
A1, A2, A, B, BE, C, CE kategorijų vairuotojų kursus; 95 k. mokymus; B kategorijos praplėtimą (A1),
B kategoriją mokome vairuoti ir automatine pavarų dėže.
Papildomus mokymus praradusiems vairuotojų pažymėjimą arba pažeidusiems KET.
Į kursus prašome registruotis internetu, puslapyje www.jonroka.lt arba tel. 8 657 68156, 8 698 70127.

SKELBIMAS APIE NUMATOMĄ ŽEMĖS SKLYPO RIBŲ ŽENKLINIMĄ
Informuojame žemės sklypo kadastrą Nr.3424/0004:0073 esančio Kurtinių k., Debeikių sen., Anykščių r. sav., savininką P. N., kad MB „Anykščių projektai“ matininkė Daiva Gokienė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr.2M-M-1762) 2023 m. birželio 13 d. 12.00 val. vykdys žemės sklypo (projektinis Nr.1293-3), esančio Kurtinių k., Debeikių sen., Anykščių r. sav. ribų ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į MB „Anykščių projektai“ adresu Šilelio g. 16, Naujųjų Elmininkų k., Anykščių r. sav., LT-29153, el.p. daiva.gokiene@anmat.lt, arba tel. Nr. +370 687 70154.

Transporto paslaugas teikiančiai įmonei reikalingas tolimųjų reisų vairuotojas-ekspeditorius su CE kategorija. Atlyginimas: 2200 Eur/mėn. į rankas.
Mob. 8 616 94 085.

UAB „Gensera“, vykdanči lauko inžinerinių tinklų (vandentiekio, buitinių ir lietaus nuotekų tinklų) statybos darbus ieško:

- Horizontalaus kryptinio gręžimo operatorių (betranšėjinis tiesimas). Atlyginimas nuo 2000,00 iki 3000,00 Eur/mėn. neatskaičius mokesčių;
- Horizontalaus kryptinio gręžimo operatorių (betranšėjinis tiesimas) darbų vadovo. Atlyginimas nuo 2500,00 iki 3000,00 Eur/mėn. neatskaičius mokesčių;
- Lauko vamzdinių montuotojų. Atlyginimas nuo 1200,00 iki 1500,00 Eur/mėn. neatskaičius mokesčių;
- Darbų vadovo. Atlyginimas nuo 2500,00 iki 3000,00 Eur/mėn. neatskaičius mokesčių.

Suteikiame visas darbai reikalingas priemones ir transportą atvykimui į darbą (B kat. privalumas). Daugiau informacijos suteiksime žemiau nurodytais kontaktais darbo dienomis I-V :
mob. tel. (8-691) 86121, el.p.: info@gensera.lt

horoskopas

AVINAS. Jūsų nuotaikos nuolat kaitaliojasi, planai - irgi. Nesukbėkite įsipareigoti, jeigu kamuojate abejonės, neaiškumai.

JAUTIS. Laikas nelabai palankus aktyviai veiklai, intensyviai bendravimui, naujoms pažintims. Palanku ilsėtis vienuoje.

DVYNIAI. Metas pasižymės šurmuliu, dominis politika, kolektyvinės aktualijos. Galite pasielgti neteisingai arba skubotai. Dėl to įmanomi nuostoliai.

VĖŽYS. Jausite emocinę įtampą, trūks savikontrolės. Kritiškai

vertinsite aplinkinių elgesį.

LIŪTAS. Beveik visas dėmesys bus sutelktas į egzaminų, kelionių klausimus, užsienį arba į švietimo, kultūros reikalus. Pasistengę sėkmingai atliksite visus formalumus.

MERGELĖ. Gali tukti pakovoti už savo ar partnerio, kliento finansinius interesus. Pastangos gali duoti neblogus rezultatus.

SVARSTYKLĖS. Traukite trauks abejotini nuotyčiai. Nutarimų kils santykiuose su darbo partneriais.

SKORPIONAS. Būsime nusi- teikę darbuotis ir rūpintis sveika-

ARVIMETA
METALO LAUŽO
SUPIRKTVĖ
8 671 75062 | 8 603 78099
VILTIES G. 22, NEMEIKŠČIŲ K., UTENOS R.

PERKAME
arba nuomojamės
žemės ūkio paskirties
žemę Kurklių, Anykščių,
Graziavietės kadastrinėse
vietovėse. Perkame šiaudus.
Mob. 8 687 76 191.

Lietuvos - Izraelio įmonė
BRANGIAI PERKA
buliukus ir telyčaites nuo 50 iki 100 kg.
Jaučius, karves. Mokame 6-21%.
Sveriamo el.svarstyklėmis.
Tel. 8 633 6 64 17, 8 640 2 77 79

SUPERKAME KARVES,
BULIUS IR TELYČIAS
„KREKONAVOS
AGROFIRMOS“
Supirkeja Olga Smailienė.
Mob. (8-612) 02125.

Kaminų įdėklai,
pristatomi kaminai.
Skarda 0,6 - 0,8 mm storio.
Kaminų remontas, angų didinimas, galvutės mūrijimas, skardinimas, židinių statyba.
Patirtis 20 m.
Mob.: 8 612 36 705, 8 652 37 118.

parduoda

Nekilnojamasis turtas

3 k. butą Svėdasų miestelio centre. Centrinis šildymas. Arti parduotuvės, gimnazija, stotelė.

Mob. 8 673 92 328.

Mindaugo g. - 3 k. butą. Pirmas aukštas, renovuotas namas.

Mob. 8 676 83 611.

Tvarkingą medinę sodybą. 27 arai namų valdos. Kaina 15 800 Eur.

Mob. 8 673 90 608.

Kuras

Malkas, Anykščių r. Greitas pristatymas. Turi ir sausų.

Mob. 8 675 63 191.

Įvairias lapuočių malkas, turi beržinių, veža miškovežiu po 30 erdm., kaladėmis/skaldytas po 8-9 erdm.

Mob. 8 648 84 052.

Nebrangiai beržines, juodalksnio malkas kaladėmis, skaldytas. Perka įvairios būklės miškus.

Mob. 8 694 13 180.

Skaldytas malkas už gerą kainą!

Mob. 8 656 01 913.

Malkas 3 m rąsteliais. Veža 15-30 erdm. miškovežiu.

Mob. 8 684 81 890.

Skaldytas malkas, statybinių medieną.

Mob. 8 686 88 713.

Pasvalio kuro bazė parduoda: akmens anglį, baltarusiškus durpių briketus, uosio pjuvenų briketus. Greitai atveža.

Mob. 8 611 47 405.

Kita

Skaldytas malkas, perpuvusį kelių metų galvijų mėšlą. Teikia mini ekskavatoriaus bei nedidelio savivarčio paslaugas.

Mob. 8 623 56 844.

Vištaitės.

Mob. 8 698 10 233.

PIGIAUSIOS MALKOS IŠ PIRMŲ RANKŲ!
Mišrios: beržas, juodalksnis, drebulė 55 Eur/erdm.
Beržas 65 Eur/erdm.
Skaldytos ar kaladėm - kaina vienoda. Vežame po 5,10,13 erdm.
Mob. 8 600 22 488.

JAUNOS VIŠTAITĖS!
Birželio 1 d. (ketvirtadienį) prekiaus Kaišiadorių rajono paukštyno vakcinuotomis 3-4-5-6 mėn. rudomis, raibomis, baltomis, pilkomis, juodomis ir lehomomis dėslisomis vištaitėmis ir jau pradėjusiomis kiaušinius dėti vištaitėmis bei spec. lesalais, turės gaidžių (**mob. 8 616 50 414**).
Vešintose 11.55, Papiluose 12.10, Surdegyje 12.20, Vašokėnuose 12.30, Troškūnuose (turgelyje) 12.40, Latavēnuose 12.50, Didžiuliškiuose 13.00, Padvaminkuose 13.05, Andriūniškyje 13.10, Kuniškiuose 13.25, Anykščiuose (prie pard. „Norfa“, senjojo ūk. turgaus) 13.40, N. Elmininkuose 13.50, Elmininkuose 14.00, Čekonyse 14.05, Leliūnuose 14.10, Vikonyse 14.15, Svėdasuose (prie turgelio) 14.25, Daujočiūse 14.35, Aulėliuose 14.40, Mačionyse 16.10, Skiemonyse 16.25, Staškūniškyje 16.50, Kurkliuose 17.00, Šlavėnuose 17.10, Ažuozėnuose 17.25, Pagiuose 17.30, Dabuziuose 17.35, Kavarske 17.45, Janušavoje 17.55, Plienonyse 18.00, Repšėnuose 18.05, Traupyje 18.10, Levaniškiuose 18.20.

Teleloto Žaidimas nr. 1416 Žaidimo data: 2023-05-28 Skaičiai: 69 55 28 42 21 49 50 24 01 40 63 41 13

65 53 15 44 57 04 27 58 05 35 17 18 52 74 37 60 12
64 08 51 70 46 20 48 56 45 26 (Teleloto+ pirmieji 12 kamuoliukų, keturi kampai, eilutė, ištrižainės) 66 38
09 39 03 16 23 10 54 43 19 71 (visa lentelė) Prizai
Žaidimas Laimėjimas Laimėtojų skaičius Užbraukus visą lentelę 21646.00€ 1 Užbraukus ištrižaines 16.00€
516 Užbraukus eilutę 4.00€ 7181 Užbraukus keturis kampus 5.00€ 5649 Papildomi prizai Bilietas Prizas 0243614 FORD FOCUS 023*513 Pakvietimas į TV studiją 023*595 Pakvietimas į TV studiją 021*418 Pakvietimas į TV studiją

Vilniaus g. 29, 29145 Anykščiai. Steigėjas ir leidėjas – UAB „Anykštos redakcija“.

Interneto svetainė <http://www.anyksta.lt>

El. paštas anyksta@anyksta.lt

ISSN 1392-6233. Steigimo liudijimas Nr. 046.

Vyriausioji redaktorė Gražina Šmigelskienė, mob. 8 687 25 892.

Vyr. redaktorės - direktorės pavaduotojas Rytis Kulbokas, mob. 8 679 14 241.

Portalo www.anyksta.lt redaktorius Robertas Aleksiejūnas, mob. 8 671 76 995.

Žurnalistai:

Vidmantas Šmigelskas, mob. 8 618 25 835.

Sigita Pivorienė, mob. 8 623 71 239.

Kalbos redaktorė Lina Dapkienė.

Projektų vadovė Monika Leonavičienė, mob. 8 686 33 036.

Buhalterija (prenumerata), Tel. (8 381) 59 458.

Reklamos skyrius Tel. (8 381) 59 458, mob. 8 686 33 036.

Redakcija dirba: 8.00–17.00, pietų pertrauka 12.00–13.00,

penktadieniais 8.00–16.00, šeštadieniais - nuo 8.30 iki 12.00 val.

Spausdino UAB „Respublikos“ spaustuvė.

Kaina 1,00 Eur.

Tiražas deklaruojamas Lietuvos Respublikos kultūros ministerijoje tinklapyje

Tiražas 2200 egz. Užs. Nr. 4197

Redakcija rankraščių negrąžina. Perspausdinti publikacijos arba jų dalį galima tik

gavus raštišką redakcijos sutikimą. Redakcija už reklamos turinį neatsako.

SPAUDOS, RADIO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

RF

Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas projektą

„Anykščių tiltai“ remia 20 tūkst. eurų.

vardadieniai

šiandien

Ferdinandas, Joana, Žaneta,
Vyliaudas, Jomilė, Žana.

gegužės 31 d.

Petronėlė, Gintautas, Rimvilė,
Angelė, Petrė, Nojus.

birželio 1 d.

Justinas, Jogaila, Galindė,
Konradas, Juvencijus.

birželio 2 d.

Erazmas, Marcelinas, Auksė,
Ažuolas, Eugenijus.**mėnulis**gegužės 30 - birželio 2 d. -
priešpilnis.**anekdotas**Stovi autobusas stotelėje.
Vairuotojas išsitraukia butelį
degtinės ir klausia keleivių:

- Ar kas nors nori?

Visi keleiviai tyli. Tada vai-
ruotojas išgeria visą butelį ir
išsitraukia antrą.

- Ar kas nors gers?

Visi keleiviai pratylėjo. Tada
vairuotojas išgeria ir antrą. Pas-
kui išsitraukia motociklininko
šalmą ir sako:- Na, ką, mirtininkai, pasiva-
žinėsim?

***

Barnis šeimoje:

- Aš skalbiu, lyginu, ruošiū
maistą, tvarkau namus... Jau-
čiuosi lyg kokia Pelenė!- Brangioji, aš gi tave išpėjau,
kad su manimi gyvensi kaip pa-
sakoje!

***

- Alio, čia Seimas? Klausyki-
te, aš pas Jus noriu įsidarbinti.

- Jūs gal idiotas?

- O čia būtina sąlyga?..

***

Sustabdo policija smarkiai
greitį viršijusį automobilį.- Kur taip skubate? – klausia
vairuotojo.- Namo. Mes čia su draugais
Naujuosius sutikinėjom, šiek
tiek užtrukau. Žmona jaudina-
si.- Kokie Naujieji? Juk dabar
gegužis!

- Na, tai už tai ir skubu...

oras

Šovenių kaime prisimintos gegužinės pamaldos

Gegužinės pamaldos – tradicinės kasdienės pamaldos, vykstančios gegužės mėnesį, skirtos Švč. Mergelei Marijai pagarbinti. Budrių bendruomenės namuose pamaldas veda Stasė Žibutienė.

(Atkelta iš 3 psl.)

Gegužinės pamaldos bendroje patalpoje

Kas negali ateiti į bažnyčią, gegužines pamaldas atlieka namie. Besiruošiant *mojavai*, švarioje patalpoje paruošiamas altorėlis, pastatoma Marijos skulptūra Švč. Mergelei Marijai pagarbinti ar pakabinamas šventas Marijos paveikslas, altoriaus šonuose pastatoma į vandenį įmerktų žalių berželių, į vazas pamerkiama gėlių ar pastatoma vazonėliuose žydnčių augalų. Uždegamos kelios žvakės. Paprastai vienas kuris atstovas skaito Švč. Mergelės Marijos litaniją, bendrai kalbami poteriai, giedamos giesmės.

Meldžiasi daugiausia moterys

Budrių bendruomenės namuose *mojavą* veda, poteries kalba ir giesmes gieda kelios pagrindinės moterys: Stasė Žibutienė, Birutė Mikalkevičienė, Genė Skurulskienė, Alfonsa Sunklodienė, Birutė Barkauskienė. Šios nuolatinės pamaldų lankytojos iš anksto būna aptarusios, kiek ir kokias giesmes giedos ir visą kitą *mojavos* eigą.

Vieną gegužės vakarą į *mojavą* atėjo sunkiai besiverčiantis, vaikų ir namų per gaisrą netekęs vyras, kuris atsargiai paklausė: „Ar čia ką laidoja?“ Gavęs kvietimą prisėsti ir sudalyvauti, nustebeš vyras po pa-

gailstavo susirinkusios Budrių bendruomenės moterys ir sesės: – Kad galėtume, klūpėtume. Kai maži būdavom ir eidavom su savo mamomis į *mojavą*, tai visada klaupdavomės, ir ilgam, o ne taip, kaip dabar. Apskritai į pamaldas pakankamai jauni susirinkdavo, dabar dauguma pagyvenusių, tenka prisitaikyti pagal amžių, pagal jėgas“.

Kartų kartoms perduodama tradicija

Anksčiau visą gegužės mėnesį vakarais kaimo žmonės skyrė savo bendrą maldą ir giesmes dangiškajai motinai – Švč. Mergelei Marijai. „Kiekviename Lietuvos kaime būdavo namai, į kuriuos po darbų skubėdavo kaimynai bendrai maldai, kuri skirta Mergelei Marijai. Tiesa, vykdavo ir birželinės pamaldos, bet Gegužinės būdavo, sakyčiau, populiarsnės. Sueidavo daug žmonių, daug jaunimo, nes po vakarinių maldų savaitgaliais būdavo šokiai, vadinamos vakaruškos. Jei kas iš vietinių mokėdavo groti armonika ir oras būdavo geras, tai vakaruškos net ir kasdien, šiokią dieną, vykdavo po pamaldų, lauke. Linksmi gyvenom. Žinau, jaunimėlis, bernai atėdavo ne kiek pasimelsti, kiek tų vakaruškų norėdami. Dabar jau labai retai, kur bevyksta Gegužinės pamaldos“, – pasakojo Stasė Žibutienė, giedanti Kavarsko šv. Jono krikštytojo bažnyčioje ir nepraleidžianti galimybės vakarais sukalbėti maldą, sugiedoti bendras giesmes.

Dabar nebe klūpi, o sėdi

Susirinkę priešais specialiai pastatytą ir papuoštą altorėlį, žmonės patogiai susėda ant kėdžių. „Anksčiau klūpėdavom, o dabar sąnariai jau nebe tie, – ap-

nomis reikėtų daugiau su bažnyčia draugaut, ypač jaunimui, nes neretai jaunimas jau nebe jaučia gyvenimo. Mano anūkytė irgi, žiūriu, skuba išbėgt su draugėm kuo greičiau, bet aš sakau, kad reikia ramiai išbūti, nelėkti. Dar spės palakstyti, argi ne taip?“ – kalbėjo Genė Skurulskienė, puiki giesmių giedotoja.

„Gegužinės pamaldos Marijos garbei labiausiai buvo paplitusios kaimuose. Miesteliuose ar miestuose tai jau yra išnykusi tradicija. Rodos, visam Kavarske niekur nevyksta pamaldos Marijai pagerbti, išskyrus bažnyčią, žinoma“, – kalbėjo Alfutė Sunklodienė.

Tradicija neilgai gyvuos

Ateinančių pasimelsti į *mojavą*, rengiamą Budrių bendruomenės namuose, vis mažiau. Pagarbaus amžiaus senoliams nebeleidžia jėgos ir nusilpusi sveikata, jaunimas dažniausiai apie tai nieko nebegirdėję. „Jau dabar turbūt su žiburiu nerasi vietos, kur gyvenamajame name vyktų *mojava*. Kažkodėl nebenori žmonės, nutrūkusi ta tradicija. Kiti nebegali. Gerai, kad bent matom atvedamus nors kelis vaikučius – prisimins jie, kažką matę. Tikrai prisimins tą vaizdą, atmosferą“, – kalbėjo Birutė Mikalkevičienė.

Per Sekmines į Budrių bendruomenės namus, į *mojavą* susibūrė gražus būrys dalyvių ir svečių, atvyko ir Kavarsko klebonas kun. dr. Nerijus Vyšniauskas, kuris pasveikino visus susirinkusius, padėjo, kad išlaikomos ir puoselėjamos liaudiškojo pamaldumo formos.

Budrių bendruomenės nariai džiaugėsi galimybe bent kelis vakarus susirinkti ir bendrai sukalbėti maldą – juk taip, nors ir gana simboliškai, atgaivama senoji liaudiška katalikiška tradicija. Per Sekmines prisijungė didesnis būrys dalyvių.